

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 27 (6840)

• Trešdiena, 1998. gada 8. aprīlis

• Cena Ls 0,18

Arī Preiļiem būs sava Mis un savs Mistery

● 4. aprīlī notika atlasē kārta pirmajam konkurssam «Mis un Mystery Preiļi '98».

→ 4. lpp.

Tautas kalpu finansu līkloči

Pirmajā dienā pēc valsts amatpersonu ikgadējo deklarāciju iesniegšanas termiņa beigām to bez attaisnojoša iemesla vēl nebija izdarījis tikai viens deputāts — Oļegs Denisovs —, jo deklarāciju no ieslodzījumā esošā Valda Krisberga Valsts ieņēmumu dienestā nopietni negaida. Tāpat kā pērn, pārskatot deklarācijas, jāsecina, ka būtiska daļa amatpersonu tādā vai citādā veidā nesaprot deklarēšanas būtību vai to, kas jāraksta deklarācijā. Bieži sastopamas arī pareizrakstības kļūdas tautas gaišāko galvu rakstos, un, tāpat kā pērn, tautas kalpu vidū vērojama arī ļoti atšķirīga turības pakāpe.

Deputāts Ādolfs Ločmelis ziņo, ka viņa īpašumu klāstā ir arī traktors un lauksaimniecības mašīnas. Uz VID darbinieku skaidrojumu, ka tas tomēr ir kusta- maiss īpašums, deputāts spītīgi apgalvojis, ka mehānismi jau labu laiku nekustas un nekustēsies arī turpmāk. Dramaturgs un deputāts Pauls Putniņš amatu ailē raksta vienkārši — «rakstu lugas». Savukārt Viesturam Gredzenam jūtami samazinājies zirgu skaits — šogad deklarēts iznomāts stallis 16 zirgiem, bet gadu iepriekš stallis bijis paredzēts 23 zirgiem.

Edvīns Inkēns pamanījis savdabīgi šifrēt uz lizinga pirktais virtuves mēbeles un tehniku, komatu naudas summā paliekot precīzi zem cipara — ej nu saproti, par kādu summu ir runa. Pēteris

Tabūns paziņo, ka nomā nelielu dēļu vasarnīcu Jūrmalā. Toties Juris Sinka saņem BBC gada pensiju — 12 943 mārciņas, no tās 2369 mārciņas samaksātas nodokļos.

Par lielāko parādnieku valsts amatpersonu vidū droši var uzskatīt Saeimas priekšsēdētāja biedru Andri Ameriku, kura parādsaistības sasniedz Ls 1 143 100. Divainas parādsaistības ir Aleksandram Kiršteinam, kas ir parādā 680 000 dolāru, un tieši tikpat kāds ir parādā arī viņam. Iepriekšējā gadā summa bijusi 600 000 dolāru. Paprāvi parādi ir arī Akcizēto preču padomes šefam Leonardam Tenisam — 30 000 dolāru.

Iekšlietu ministru Ziedoni Čeveru var uzskatīt par sportiskāko no valsts amatpersonām — viņš ir arī Olimpiskās akadēmijas senāta loceklis, VEF basketbola kluba prezidents un gadu iepriekš bijis arī Hokeja federācijas prezidija loceklis, tā sporta jomā ieliekot kļoči eksbasketbolistam Vilim Krištopanam, kuru toties var uzskatīt par vienu no turīgākajām amatpersonām. Par trūkumu nevar sūdzēties arī Aivars Kreituss, kam latu vien ir vairāk nekā 100 000.

Materiālais stāvoklis gada laikā strauji uzlabojies deputātam Mārim Vitolam, kam 1996. gadā deklarēti Ls 600 skaidrā naudā un Ls 100 bankā, bet 1997. gadā skaidrā naudā jau ir 1500 dolāru, 1000 vācu marku, 5000 Austrijas

šiliņu un 900 latu, bet bezskaidrā naudā — 1600 dolāru un 250 latu.

Pie turīgajiem jāpieskaita arī deputāts taurētājs un avangarda modes piekritējs Gundars Valdmanis, kas pārvalda divus namus, iesaistījies dažādās aizdevumu un mantojumu kārtošanas lietās un ir prāva pensijas fonda īpašnieks Kanādas bankā. Paprāvi uzkrājumi ir arī DPS frakcijas priekšsēdim Ernestam Jurkānam — Ls 42 000 un 8500 dolāru skaidrā.

Pie nosacīti nabadzīgākajām amatpersonām jāmin Saeimas priekšsēdētājs Alfreds Čepānis. Viņam pieder dzīvojamā māja ar saimniecības ēkām un zeme, akcijas AS «Rīgas dizelis» un 130 sertifikātu, bet pavisam nav naudas. Ļoti nelieli īpašumi ir Jānim Jurkānam — tikai dzīvoklis, kas atrodas Rīgā, Bērzupe ielā. Pavisam trūcīgi klājas Pēterim Keišam, kam nepieder nekas, bet «Bankā Baltija» palikuši Ls 125,97. Trūcīgs ir arī Juris Dobelis, kam ir tikai 67,5 sertifikāti, bet iepriekšējā gada deklarācijā nav minēti pat tie.

Īpaši skarbi klājas Andrejam Naglim, kas BB pamanījis zaudēt Ls 1260, bet «Latgalītē» — Ls 200, toties par nabadzīgāko amatpersonu šogad var uzskatīt Izglītības un zinātnes ministrijas parlamentāro sekretāri Ruditi Leitenu, kurai nav bijis nekā deklarējama.

«Neatkarīgā Rīta Avīze»

Deputāti komandējumos tērē tūkstošus

Saskaņā ar Saeimas Revīzijas komisijas datiem laika periodā no 1996. gada 1. janvāra līdz šā gada 1. martam deputāti ārzemju komandējumos izlietojuši Saeimas budžeta līdzekļus šādā apmērā (latos): Juris Sinka — 19 334, Edvīns Inkēns — 13 971, Andrejs Pantelējevs — 11 873, Andris Ameriks — 11 413, Alfreds Čepānis — 10 137, Aristīds Lambers — 9290, Janina Kušnere —

7488, Indulis Bērziņš — 7472, Juris Kaksītis — 6687, Anta Rugāte — 6448, Kārlis Jūlijs Druva — 5810, Odisejs Kostanda — 5715, Kristiāna Libane — 4674, Gunta Gannusa — 4338, Ģirts Kristovskis — 3373, Aleksandrs Kiršteins — 3054, Leopolds Ozoliņš — 2902, Māris Vitols — 2508, Jānis Kazāks — 2472, Māris Rudzītis 2375.

«Neatkarīgā Rīta Avīze»

ZIŅAS

■ Līvānu fonds «Baltā māja» noslēdzis nomas līgumu ar pilsētas domi līdz 2008. gada 30. jūnijam par telpu iznomāšanu Stacijas ielā 2, ar kopējo nomas maksu Ls 5000, kā maksājumu ieskaitot ieguldītos līdzekļus telpu remontam un komunikāciju ierīkošanai. Remontdarbi jāveic līdz 1998. gada 1. septembrim.

■ Līvānu pilsētas domes administratīvās komisijas sastāvā notikušas izmaiņas. Sakarā ar Annas Salcevičas dzīves un darba vietas maiņu, viņas vietā komisijā strādās pensionāre Regīna Zusāne.

■ Norēķinus par Līvānu pilsētas pašvaldības uzņēmumam «Siltumtikli» nodoto mazutu daļēji veiks savstarpējo norēķinu veidā, izmantojot maznodrošināto un trūcīgo iedzīvotāju iesniegto deklarāciju apmaksu un apmaksājot par piegādāto siltumenerģiju domei un no budžeta finansētajām iestādēm, dzēšot pašvaldības uzņēmuma «Siltumtikli» parādu pašvaldībai.

M. Dziesma

Izsludināta pieteikšanās uz Phare LIEN un Phare Partnership programmām

Latvijas Pašvaldību savienības informatīvajā biļetenā, ko tā regulāri atsūta arī uz «Novadnieka» redakciju, citu starpā lasām informāciju par to, ka izsludināta pieteikšanās uz Phare LIEN un Partnership programmām.

Abas Phare programmas piešķir grantus (neatmaksājamu palīdzību) nevalstisko jeb sabiedrisko organizāciju iesniegtiem projektiem. Projekta kopumā jābūt iesaistītiem vismaz diviem partneriem: Phare valsts partneris un Eiropas Savienības valstu partneris vai abi partneri no dažādām Phare valstīm. Phare valstis ir Albānija, Bosnija-Hercegovina, Bulgārija, Čehija, Igaunija, Maķedonija, Ungārija, Latvija, Lietuva, Polija, Rumānija, Slovākija un Slovēnija.

Phare LIEN programma atbalsta projektus sociālajā sfērā, kuri vērsti uz sociāli neaizsargāto ļaužu grupām, un atbalsta pieredzes apmaiņu un sadarbību. Piešķirtā granta lielums ir 10 tūkstoši līdz 200 tūkstoši ekju, partnera ieguldījumam jābūt 20 procentu apmērā: 10 procenti naudā un 10 procenti netiešajās izmaksās. Pieteikšanās termiņš — šī gada 29. maijs.

Phare Partnership programma atbalsta projektus, kas vērsti uz partnerattiecību stiprināšanu un savstarpējo iemaņu, zināšanu un pieredzes apmaiņu. Šī tipa projektā pašvaldība var iesaistīties kā partneris, taču pieteikumu jāiesniedz nevalstiskajām organizācijām. Granta lielums ir no 15 tūkstošiem līdz 200 tūkstošiem ekju, partnera ieguldījumam jābūt 20-30 procentu apmērā. Pieteikšanās termiņš — šī gada 29. maijs un 30. oktobris.

Tātad, vēl viena iespēja saņemt un izmantot ārzemju naudu. Tikai kā šī iespēja tiek izmantota? Līdzšinējā pieredze rāda, ka reti kurai pašvaldībai un sabiedriskajai organizācijai pietiekami argumentēti izdodas pierādīt, kāpēc palīdzība vajadzīga, kā tā tiks izmantota.

Informāciju sagatavoja L.Kirillova

Līdz 20. aprīlim pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem var abonēt «NOVADNIEKU» maijam un līdz šī gada beigām.

LATVIJĀ

■ Saeima pieņēmusi grozījumus Latvijas Kriminālkodeksā, palielinot amatpersonu atbildību korupcijas gadījumā. Amatpersonai, kas likumā noteiktajā termiņā atkārtoti nebūs izbeigusi atrašanos korumpētā stāvoklī, paredzēta brīvības atņemšana līdz trim gadiem vai naudas sods līdz 100 minimālajām mēnešalgām. Ja amatpersona likumā noteiktajā kārtībā atkārtoti nebūs ziņojusi par savu atrašanos interešu konflikta situācijā, viņu varēs sodīt ar brīvības atņemšanu līdz vienam gadam vai ar naudas sodu līdz 100 minimālajām mēnešalgām.

■ Saeima pieņēmusi grozījumus likumā «Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju», paredzot, ka valdībai būs tiesības apstiprināt monopoluzņēmumu un citu valsts īpašuma objektu privatizācijas noteikumus, kuri būs jāņem vērā Privatizācijas aģentūrai.

■ Valdību veidojošās frakcijas izveidojušas darba grupu, kurai līdz 14. aprīlim jāizstrādā grozījumu projekts Pilsonības likumā.

■ Celulozes rūpnīcas projekta grupa izsūtījusi projekta pieteikumus 30 potenciālajiem šīs rūpnīcas investoriem dažādās pasaules malās. Interesi par celulozes rūpnīcas celtniecību Latvijā izrādījušas trīs lielas ārvalstu kompānijas jau pirms pieteikumu izsūtīšanas, taču investora galīgā izvēle tiks izdarīta tikai tad, kad būs saņemtas atbildes no citiem potenciālajiem investoriem.

■ Latvija sāk iesaistīties jaunos Pasaules veselības organizācijas projektos — taps veselīgo slimnīcu tīkls, hronisko slimību profilakses pilotprojekts, kā arī cietumu veselības projekts. Pasaules veselības organizācija atzinīgi novērtējusi mūsu valsts rezultātus vairākos citos projektos, tāpēc Rīgā veido Baltijas valstu un Ziemeļvalstu Vides veselības programmu koordinācijas un uzraudzības sekretariātu.

■ Valsts pamatbudžeta ieņēmumi uz 2. aprīli bija 171 406 tūkstoši latu jeb 26,48 procenti no 1998. gadam apstiprinātās ieņēmumu kopsummas. Izdevumi bija 151 061 tūkstoši latu jeb 23,31 procenti no gadam paredzētās kopsummas. 1998. gadā budžeta finansu deficīts paredzēts 576 tūkstoši latu, uz 2. aprīli budžeta finansu pārpalikums bija 20 345 tūkstoši latu. Valdības pārāds uz 2. aprīli bija 359 941 tūkstoši latu.

■ Socioloģisko pētījumu firmas «SKDS TV» sniegtie dati liecina, ka pašlaik par populārāko politisko spēku kļuvusi vēl nenodibinātā ekspremjera Andra Šķēles partija, kuras reitings martā sasniedzis 17 procentus. Mēneša laikā šīs partijas popularitāte pieaugusi par trim procentiem. Par «TB/LNNK» pātlaban balsotu 15,4 procenti vēlētāju, sociāldemokrātus atbalsta 9,5 procenti, bet Jauno partiju — 8,1 procenti vēlētāju. Demokrātisko partiju «Saimnieks» atbalsta 7 procenti, bet «Latvijas ceļu» un Latvijas Zemnieku savienību — 5,7 procenti vēlētāju.

■ 1997. gadā Latvijā koku nelikumīgas izciršanas, augošu koku bojāšanas, mežu pārkāpumu, jau sagatavotu kokmateriālu zādzību dēļ mežsaimniecībai nodarīti trīs miljonus latu lieli zaudējumi. Atgūt izdevies tikai piecus procentus no šīs summas.

Pēc nacionālās preses ziņām

NOVADNIEKS

Redaktors Pēteris Pizelis

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Dibinātājs un izdevējs — SIA «Novadnieks»
Redakcija». Direktore Tamāra Elste.
Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktoriem),
22305 (reklāmas un studinājumu pieņemšana),
22154, 21996 (korespondentiem). Fax
21759. Laikraksts iespiests SIA «Latgales
druka» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums.
Viena uzsk. iespiedloksne. Metiens 4430.
Pasūtījuma indekss 3033.

Administratīvi teritoriālā reforma: viedokļi

Visas problēmas atrisinās un notikumus pa plauktiņiem saliks laiks

Kādā no saviem marta numuriem «Novadnieks» jau rakstīja par to, ka Vārkavas pagastā notiek iedzīvotāju aptauja, kuras mērķis ir uzzināt pašvaldības iedzīvotāju domas par administratīvi teritoriālo reformu. Tagad šī aptauja jau beigusies, tāpēc to lūdzām komentēt Vārkavas pagasta padomes priekšsēdētāju Artūru Stagaru:

— Lauku cilvēki jau sen pieraduši, ka viņu spriedumus valdība daudz galvā neņem. Ja arī paprasa, tad tikai pieklājības pēc, bet dara, kā uzskata par labāku. Tāpēc arī šoreiz liela daļa cilvēku domā, sak, kā būs, tā arī būs. Vispār jūtams liels pesimisms: nebūs subsīdiu lauksaimniecībā, netiks atbalstītas sīksaimniecības un tā tālāk.

Latgalei tas ir jo sāpīgi, jo lielākā daļa sīksaimniecību ir tieši te. Jau iepriekšējā Ulmaņa laikos tā bija. Nu valdība pasaka, ka sīksaimniecības būs jālikvidē, bet nepasaka, kā dzīvot tiem simtiem un tūkstošiem sīksaimniecību īpašnieku, vīrs kuru galvām karājas šīs iznīcības zobens.

Mēs Vārkavas pagastā domājam, ka galvenais ir nesteigties. Strādāsim, lai apvienotu idejas, lai izveidotu savu projektu administratīvi teritoriālajai reformai. Pētīsim visus plusus un mīnus, bet nesteigsimies. Cilvēki jau padomjlaikos ir pietiekami mācīti, ko dod visādas steidzīgas apvienošanas, kas notiek ar

vietām, kuras kaut kam pievieno. Piemēram, mūsu pagastā ir tāda vieta kā Pilišķi. Pēc pievienošanas un skolas likvidēšanas tā ir pārvērtusies par izmirstošu nostūri.

Neskatoties uz to, ka budžeta iespējas ir arvien knapākas, mums tomēr neviens neliedz domāt. Šogad, piemēram, algotajos sabiedriskajos darbos aizņemti četrpadsmit pagasta bezdarbnieki. Tā taču ir vesela brigāde, kas varētu atjaunot veco kantora ēku, kur agrāk bija slimnīca. Ja pagastam radīsies iespēja sameklēt papildlīdzekļus, šajā mājā ierīkosim pansionātu pašu un kaimiņu pagastu vecajiem un vientuļajiem ļaudīm. Līdz Saleniekiem ir tomēr patālu, daudzi slimi un nespēcīgi vecūki nevar pārvarēt šo attāluma barjeru. Viņi uzskata, ka tur būs atrauti no kaimiņiem no pazīstamās vides. Savā pagastā — cita lieta, daudzi labprāt dotos uz pansionātu. Un pašvaldībai rastos iespēja nodrošināt ar darbu sešus vai astoņus cilvēkus.

Lai Vārkavas pagasts šogad neseģtu visas savas vajadzības, budžetā pietrūkst vismaz 10 tūkstoši latu. Tā ir fantastiska summa — desmitā daļa no visa budžeta. Un jāsāk atdot pagājušajā gadā ņemtais kredīts bankā.

Tomēr neuzskatu, ka tā ir bezizeja. Ja tic tam, ko cilvēki runā, tad no katras bezizejas esot vismaz divas izejas. Ceru, ka tās atradīsim. Taču nesteigsimies laukum priekšā.

L.Kirillova

Līvānu pilsētas domē

■ Dome izveidojusi rīcības komisiju piecu cilvēku sastāvā novadnieku salidojuma pasākumu organizēšanai. Komisijas priekšsēdētāja, domes deputāte Mirdza Stare, locekļi — kultūras nama direktors Andris Sopulis, folkloras kopas «Ceiruleits» vadītāja Anna Kārkle, Līvānu 1. vidusskolas skolotāja Inese Magdaļonoka un Līvānu domes darbiniece Renāte Šmukste sastādīs novadnieku salidojuma pasākumu plānu, kā arī nepieciešamo līdzekļu daudzumu līdz šā gada 17. aprīlim un iesniegs izskatīšanai kultūras un finansu komitejām.

■ Dome piešķirusi Ls 80 Preiļu rajona tehniskās jaunrades centra Līvānu filiālei elektronikas pulciņa vajadzībām un Ls 100 Līvānu 1. vidusskolai labāko sportistu, treneru un konkursa uzvarētāju apbalvošanai.

■ Domes dzīvojamo māju privatizācijas komisijas darba apjomam palielinoties, algotos pagaidu sabiedriskajos darbos kurjera funkciju veikšanai tiks pieņemts bezdarbnieks, daļējo darba apmaksu veicot no dzīvojamo māju privatizācijas fonda līdzekļiem.

M.Dziesma

Bērniņ, neej uz balkona, jo vari nokrist!..

2. aprīlī Preiļos no kādas mājas piektā stāva uz ceturto nogāzās balkona apmetums

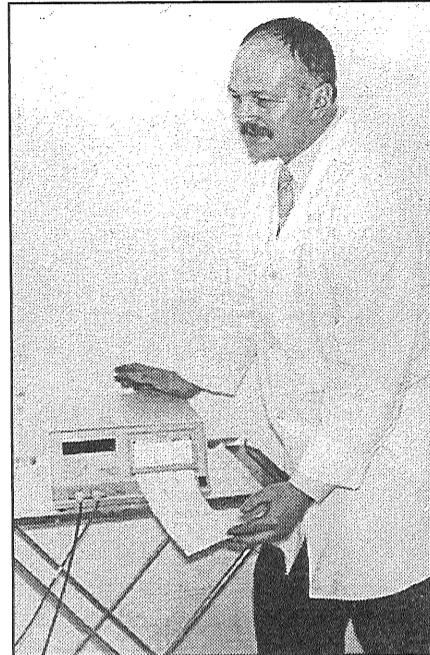
Droši vien tieši tā mammas Preiļos bridinās savus mazulīšus, kuri, drīzumā iestājoties siltam un saulainam laikam, rausus rausies uz balkona. Un mammas nebūs tālu no patiesības, jo situācija ar mūsu daudzdzīvokļu namu balkoniem nav nemaz tik droša, kā varētu likties.

Kā «Novadniekam» pastāstīja dzīvokļu kooperatīva valdes priekšsēdētāja Sofija Indāne, 2. aprīlī Rēzeknes ielā 34 no 14. dzīvokļa, kas atrodas piektajā stāvā, uz 11. dzīvokļa balkonu nogāzās augšstāva kaimiņu balkona apmetums.

Laimīgā kārtā šajā reizē ne uz viena no šiem balkoniem nebija cilvēku. Ja tobrīd tur kāds atrastos, sekas varētu būt bēdīgas, jo daudzus kilogramus smagie betona gabali gan gāzās lejā, gan palika karājoties armatūrā.

— Tagad piektā stāva balkons nav lietojams, tā grīdā ir pamatīgi caurumi. Pašu spēkiem to postāju novācām, nozāģējam atkritušos armatūras gabalus, lai tie vēl kādam nenodara ļaunu. Bet, ko darīt tālāk, pagaidām nezinām, — teica dzīvokļu kooperatīva valdes priekšsē-

Privātklinika saņēmusi kardiotoķogrāfu

● Privātklinikas vadītājs Juris Urtāns demonstrē jauno aparātu.

Preiļu privātklinikā saņēmusi vērtīgu aparātu — kardiotoķogrāfu. To personīgi uz Latviju atveda Latviešu ārstu un zobārstu apvienības (LĀZA) prezidents dakters Jānis Dimants no Mineapoles (ASV). Viņš jau vairākkārt ir rūpējies, lai Latvijai tik nepieciešamā grūtnieču aprūpei domātā aparatūra nonāktu ne tikai Rīgā, bet arī laukos.

Jaunais aparāts ļauj reģistrēt augļa sirdsdarbību no 22. grūtniecības nedēļas un līdz ar to objektīvāk sekot bērna attīstībai līdz tā dzimšanai, un, ja nepieciešams, savlaicīgāk sniegt palīdzību.

J.Urtāns,
privātklinikas vadītājs
J.Silicka foto

Precizējums

«Novadnieka» iepriekšējā numurā publicētajā ziņā «Valsts uzņēmumus mūsu rajonā privatizējošas gan uzņēmējabsabiedrības, gan privātpersonas» pieļauta neprecizitāte. SIA «Astarte» pārdota «Latvijas naftas» konteineru tipa pārvietojamā degvielas uzpildes stacija Nr. 170, bet degvielas uzpildes stacija Nr. 70 joprojām pieder «Latvijas naftai».

L.Kirillova
J.Silicka foto

A.Rancāna izdevniecība prezentē novada kalendāru

Preiļu grāmatu nama «Latgale» zālē līdz aprīļa beigām būs skatāma Antona Rancāna izdevniecībai veltīta izstāde, un tās ietvaros sestdien notika Preiļu un Līvānu novada kalendāru piecu gadu izdošanas prezentācija.

A.Rancāns pastāstīja, ka savu izdevniecību — individuālo uzņēmumu — viņš nodibinājis 1992. gada oktobrī un līdz nākamā gada beigām sagatavojis novada kalendāru pirmo laidieni, bet pēc tam — vēl četrus. Kalendāros izdevējs publicē kultūrvēsturiskus materiālus, ziņas par novada cilvēkiem senāk un tagad, dažādus padomus lauku un pilsētu ļaudīm, vietējo literātu darbus dzejā un prozā, humoreskas, karikatūras, arī reklāmu.

Izdevniecība piecu gadu laikā laidusi klajā arī vairākas grāmatas, nozīmīgākās no tām ir M.Andžānes «Puisāns ar koku», latgaļu garīgo un laicīgo dziesmu krājumi ar notīm drīcānieša A.Matveja sakārtojumā, kārsavieša A.Proboka atmiņu un piedzīvojumu stāsts «No Rītes līdz Kolimai». Patlaban tipogrāfijā nodots iespiešanai mūsu novadnieces N.Gilučas - Vaivodes Latgales stāstu krājums «Starp Ūšu un Dubnu», sagatavotas

● A.Rancāna izdevniecības galvenais devums lasītājiem — pieci Preiļu un Līvānu novada kalendāri.

drukāšanai M.Kursītes atmiņas A.Rusiņa pārstāstā «Labo ciņu izcīnīju, ticību saglabāju» ar krāsainām ilustrācijām, kā arī citi mazāka apjoma darbi.

A.Rancāna izdevniecība izdod arī ne-

dēļas avīzi «Zemturis», kas jau vairākus gadus iznāk latgaļu valodā ar piebildi «Latgolas nūvoda laikrosts».

P.Pizelis
J.Silicka foto

Soda nauda par gāzi no 1. maija

Akciju sabiedrība «Latvijas gāze» no 1. maija individuālajiem gāzes abonentiem noteikusi soda naudu 0,15% apmērā par katru kavējuma dienu no parāda kopsummas, jo uzņēmums atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem ir pieņēmis jaunu norēķinu kārtību.

Kā uzsvēra uzņēmuma «Rīgas gāze» gāzes uzskaites un norēķinu daļas vadītāja Biruta Šulce, abonentiem par kārtējā mēnesī patērēto kurināmo ir jānorēķinās

līdz nākamā mēneša 20. datumam. Līdzīgu samaksas kārtību un soda naudas procentus jau pasen ir ieviesusi privatizējamā valsts akciju sabiedrība «Latve-nergo».

«Iespējams, jau vasarā daļa abonentu saņems maksājuma kvītis 12 mēnešiem ar uzrādītu izlīdzināto mēneša patēriņu, kurās būs noteikta katra mēneša maksa par dabasgāzi, aprēķinot vērā katra abonenta iepriekšējā gadā vidēji vienā mēnesī patērēto.

Šādu sistēmu bija nepieciešams izstrādāt, jo abonenti, it īpaši tie, kuri lieto gāzi apkurei, nereti ziemā nenorēķinājās pilnā apmērā par patērēto kurināmo un nokļuva parādos.

Informāciju par jauno apmaksas kārtību saņems visi abonenti, un to ieviešana notiks pakāpeniski,» informēja B.Šulce.

Līdz šā gada beigām gāzes skaitītājus paredzēts uzstādīt visos dzīvokļos.

«Dienas bizness»

Reģionālās konferences «Latviešu valoda Latgalē» rezolūcija

Šī gada 27. martā Daugavpilī notika reģionālā konference «Latviešu valoda Latgalē», ko organizēja multinacionālās kultūras centrs un Daugavpils arodbiedrību savienība.

Konferencē piedalījās Latgales pašvaldību un Saeimas deputāti, valsts un pašvaldību iestāžu, tautsaimniecības iestāžu vadītāji, nevalstisko, politisko organizāciju pārstāvji, kā arī strādnieki un bezdarbnieki.

Konference bija veltīta latviešu valodas attīstībai. Īpaša uzmanība tika pievērsta latviešu valodas apmācības finansēšanai, valsts politikai valodas jomā un attiecīgajiem aspektiem likumdošanā.

Reģionālās konferences dalībnieki nolēma Saeimai, valdībai un pašvaldībām izvirzīt šādas prasības:

1. Valsts valodas politikā ņemt vērā Latvijas sabiedrības daudznacionālo sastāvu, reģionālās īpatnības valodu lietošanā un nepieciešamību valstij uzņemties atbildību par iedzīvotāju latviešu valodas apmācībām.

2. Nekavējoties precizēt Ministru kabineta 1996. gada 22. oktobrī apstiprinātos «Noteikumus par bezdarbnieka statusu», nesaistot bezdarbnieka pabalsta statusa saņemšanu ar valsts valodas prasmes atestāciju.

3. Saeimā bez Eiropas Savienības ekspertu atzinuma neizdarīt grozījumus

darba likumdošanā, kas nosacītu darbinieku atļaušanu no darba valsts valodas nepietiekamo zināšanu dēļ.

4. Saeimā apstiprināt valsts valodas likumprojektā norādīt, ka valsts valodas likums reglamentē valsts valodas mācīšanu, bet ne tikai lietošanu un aizsardzību. Tāpat norādīt, ka valsts un pašvaldību varas un pārvaldes institūcijām ir pienākums finansiāli nodrošināt iedzīvotāju valsts valodas apmācības.

5. Ieteikt valstij kopā ar pašvaldībām un tautsaimniecības uzņēmumiem Latgalē veidot speciālu fondu latviešu valodas apmācību organizēšanai bezdarbniekiem.

Publikāciju sagatavoja L.Kirillova

Nākamajā mācību gadā sāksim ieviest bilingvālās apmācības sistēmu

Bilingvālās skolas ir realitāte visā pasaulē, un tā nav jauna parādība arī Latvijā. Jau daudzus gadus eksistē skolas, kurās daļa mācību priekšmetu tiek mācīta svešvalodā.

Bilingvisms jeb divvalodība ir personas divu valodu pārvaldīšana dzimtās valodas līmenī. Bilingvālās skolas mērķis ir nodrošināt valsts valodas apguvi tādā līmenī, kas ļautu pamatskolas beidzējiem turpināt izglītību latviešu valodā.

Apmeklējot vairākus problēmiski pedagoģiskos seminārus, vērjami Rīgas skolās dažādus variantus šīs problēmas risinājumam. Piemēram, Rīgas klasiskajā ģimnāzijā izveidota bilingvālā dabaszinību sistēma, bet Rīgas 96. vidusskolā šo

darbu veic ar eksperimentālajām sākumskolas klasēm. Arī mēs plānojam ar 1998./99. mācību gadu uzsākt veidot bilingvālās apmācības sistēmu Preiļu 2. vidusskolā. Kas tiks darīts?

Sākumskolas klasēs dabas mācība tiks pasniegta bilingvāli, t.i., divās valodās. Tādā veidā palielināsies valsts valodā mācāmo priekšmetu skaits. Lai veicinātu praktisku iepazīšanos ar latviešu tautas dzīvesziņu, sākumskolas klasēs tiks ieviestas Baltās stundas.

Veidosim 5. eksperimentālo klasi, kurā vēsture, amatu mācība, mājturība, mūzika, fiziskā audzināšana notiks latviešu valodā. Matemātikā strādās bilingvāli, lai ar 6. klasi arī šo priekšmetu skolēni varētu apgūt valsts valodā. Pakāpenis-

ki, palielinot mācību priekšmetu skaitu valsts valodā, 9. klasē šie audzēkņi 75% mācību satura varēs mācīties valsts valodā.

Kā ir ar 10. latviešu plūsmas klasi mūsu skolā? Preiļu pilsētas dome ir devusi «zaļo gaismu». Kopīgi ar skolas padomi ir izstrādāts mācību plāna projekts. Ir padomāts par pedagoģisko nodrošinājumu šai klasei. Tādēļ gan audzēkņus, kas domā par mācību turpināšanu Preiļu 2. vidusskolas latviešu plūsmas 10. klasē, gan vecākus aicinām iepazīties ar piedāvātajām iespējām, apmeklējot mūsu skolu.

Lilita Baško,
Preiļu 2. vidusskolas direktora
vietniece mācību darbā

«NOVADNIEKS» — LASĪTĀJS

Jūs vēlaties paziņot par kādu interesantu notikumu vai nebūšanām savā pagastā, pilsētā? Jūs vēlaties ar avīzes starpniecību saņemt atbildi uz Jūs interesējošu jautājumu? Zvaniet «Novadniekam» ik darbdienu no plkst. 10.00 līdz 11.00 pa tālruni 21759.

Jautājums. Vai Preiļos ir vieta, kur var nodot tukšās pudeles, īpaši tukšās balzama pudeles?

Atbild Preiļu kooperatīvās sabiedrības izpilddirektore Gaļina Trifanova:

— Visos kooperatīvās sabiedrības veikalos pieņem alus pudeles. Pieņem arī pudeles, kurās bijuši dzērieni «Coca Cola», «Sprite», «Fanta». Balzama pudeles netiek pieņemtas, jo balzama ražošanas tehnoloģija ir tāda, ka to pilda tikai jaunās pudelēs. Tas pats attiecībā uz šampānietu pudelēm. Sākot ar 3. aprīli, veikalos tiek pieņemtas arī puslitra tilpuma stikla burciņas, kurām nav bijis aizgriezamo vāciņu.

Jautājums. Kāpēc paju sabiedrības «Ausma» vetārste, par sniegtajiem pakalpojumiem dzīvnieku ārstēšanā iekasējot naudu, neizsniedz maksājumu kvītis? Kas un kādā veidā kontrolē ienākumus?

Atbild paju sabiedrības «Ausma» valdes priekšsēdētājs Pēteris Kočkers:

— Vetārste aizpilda kopējo sarakstu, kurā tiek norādīts, kam un par kādu summu sniegti pakalpojumi, bet maksātājam uz šīs kopējās lapas jāparakstās. Reizi mēnesī šī lapa un iekasētā nauda tiek nodota grāmatvedībā. Šādu norēķinu kārtību noteica paju sabiedrības valde pirms gadiem diviem. Sprotu, ka tagad zemnieku saimniecību īpašnieki ir ieinteresēti saņemt uz rokām kvītis par maksājumiem, kas viņiem jāpievieno deklarācijai par izdevumiem. Domāju, ka tuvākajā laikā paju sabiedrības valde noteiks citu norēķināšanas kārtību par veterinārajiem pakalpojumiem.

Jautājums. Kādu no veikalā nopērkamajiem piena trauku mazgāšanas un dezinficēšanas līdzekļiem varētu ieteikt kā visefektīvāko?

Atbild akciju sabiedrības «Preiļu siera» laboratorijas vadītāja Digna Vilcāne:

— Nosaukt kādu vienu preparātu nemaz nav iespējams. Veikalos tie ir ļoti lielā izvēlē. Katrai trauku grupai var izvēlēties citus. Varbūt jums tie vajadzīgi plastmasas traukiem, bet varbūt emaljētiem vai cinkotiem. Kā arī, — vai mazgājami piena cauruļvadi, vai slaucenes. Tāpat mazgāšanas rezultātu ietekmēs ūdens — karsts vai auksts, miksts vai ciets. Tāpēc nevar ieteikt kādu vienu līdzekli. Katram ir savas labās īpašības. Mazgāšanas līdzekļiem parasti ir pievienota instrukcija, kurā norādīts to sastāvs, lietošana. Ja šādas instrukcijas nav, pārdevējiem jāprasa uzrādīt mazgāšanas līdzekļa sertifikātu.

Jautājums. Kāpēc Siļukalna pagastā iekasē meža zemes nodokli?

Atbild Siļukalna pagasta padomes priekšsēdētājs Juris Leicis:

— Šogad visi zemes lietotāji maksā īpašuma nodokli 1,5 procentu apmērā no zemes kadastrālās vērtības, ko noteicis valsts Zemes dienests un kas ir neatkarīga no tā, vai uz šīs zemes atrodas mežs vai lauksaimnieciski izmantojamās platības. Pagājušajā gadā nodokļa lielums bija 1,71 lats par zemes hektāru, bet atsevišķos gadījumos zemes nodoklis nebija uzlikts.

L.Rancāne

Konkurss

«Mis un Mistery Preiļi '98»

Ar «Mis Latvija» aģentūras un Preiļu pilsētas domes atbalstu 1998. gada 4. aprīlī Preiļu novada tūrisma informācijas centrs; privātpersonas — Anita Muzikante (a/s «Preiļi siera» reklāmas nodaļas aģente, arodbiedrības priekšsēdētāja) un Nora Šnepste (Preiļu 1. pamatskolas direktora vietniece) rīkoja konkursa «Mis un Mistery Preiļi '98» dalībnieku atlases kārtu.

Konkursā iesaistījās 33 jaunietes un 5 jaunieši. Atlase notika Preiļu arodbiedrības zālē skatītājiem un kompetentai žūrijai klātesot.

Žūrijas sastāvā pēc «Mis Latvija» aģentūras ieteikuma bija: Līga Graudumniece — «Mis Latvija '97» (Rēzekne), Inga Krūma — «Mis foto '97» (Madona),

Atis Jansons — «Mistery foto '97» (Tukums), Nauris Mālnieks — «Mistery Daugavpils '97» un preiļieši Jānis Zarāns — kinodirekcijas direktors, LTS operators; Igors Pličs — salona «Foto Maks» fotogrāfs; Juris Urtāns — ārsts; Ingus Buks — sportists; Anita Čača — friziere; Antonija Rubine — friziere; Ināra Vasiļevska — friziere.

Finālā iekļuva tās 8 pretendentes un visi 5 jaungkungi (!), kuri saņēma visvairāk balsu. Finālisti ir. Trīspadsmit. Cik pareizi lēmumi žūrijai, varēs izvērtēt pēc laika — 29. maijā. Šī bija pretendentu pirmā uzdrīkstēšanās. Sākums. Priekšā līdz titula «Mis Preiļi '98» un «Mistery Preiļi '98» iegūšanai daudz darba gan finālistiem, gan tiem uzņēmīgajiem cilvēkiem, kas ar viņiem nodarbosies.

Jauniešiem būs sevi jāpildveido trenāžieru zālē, baseinā, aerobikas un horeogrāfijas nodarbībās; firmas «Beauty for all season» stila konsultantes vadībā jāiemācās lietot kosmētiku, bet Preiļu frizieri mācīs veidot frizūras. Tāpat arī būs jānoklausās lekcijas psiholoģijā, higiēnā, jāapmeklē lekcijas uzvedības kultūrā, runas mākslā un daudz kas cits. Konkursa noslēguma izgājienā finālisti demonstrēs mākslinieka Roberta Krauzes (Rīga) tērpu kolekciju.

Un vēl. Zināšanai. Šis grandiozais pasākums tiek rīkots par vietējo firmu sponsoru naudu. Tikai 100 latu samaksāja Preiļu pilsētas dome, slēdzot līgumu ar «Mis Latvija» aģentūru.

T. Elste
J. Silicka foto

Atlasē piedalījās

Sanita Pole — Līvāni, pārdevēja.
Liene Abricka — Preiļi, PVG.
Jeļena Taškāne — Preiļi, arodbiedrības zāle.
Vija Spiķe — Preiļi, Aglonas ģimn.
Ilze Pastore — Preiļi, studente.
Irēna Garkale — Preiļi, PVG.
Alla Vasiļjeva — Sutri, studente.
Inga Petrova — Preiļi, Preiļu 1. pamatskolas skolotāja.
Zane Vilcāne — Līvāni, Līvānu 1. vidusskola.
Zane Pabērza — Līvāni, Līvānu 1. vidusskola.
Jūlija Celnova — Preiļi, Preiļu 2. vidusskola.
Ilze Madelāne — Aglona, Daugavpils mūzikas koledža.
Sanita Vilcāne — Jersika, studente.
Ludmila Kinaša — Preiļi, studente.
Vija Zusāne — Preiļi, skolniece.
Sigita Trūpa — Rožupe, studente.
Dagnija Briška — Galēni, PVG.
Sanita Kalvāne — Līvāni, Līvānu 1. vidusskola.
Svetlana Lavrenova — Preiļi, PVG.
Līga Petrova — Preiļi, PVG.
Alda Urtāne — Preiļi, PVG.
Sanita Glužina — Preiļi, studente.
Jūlija Poļakova — Līvāni, Līvānu 2. vidusskola.
Austra Baranovska — Līvāni, Līvānu 1. vidusskola.
Līga Melne — Preiļi, PVG.
Renāte Jackeviča — Aglona, Aglonas vidusskola.
Edīte Leitāne — Preiļi, PVG.
Aiga Leņonova — Jersikas pagasts, Līvānu 1. vidusskola.
Ilona Bučeniece — Viļāni, arodbiedrības zāle.
Ivīta Zaharāne — Preiļi, PVG.
Viktorija Priedīte — Līvāni, Līvānu 1. vidusskola.
Kristīne Dubiloviča — Līvāni, Līvānu 1. vidusskola.
Iveta Kokoriša — Preiļi, PVG.
Jānis Mūrnieks — Preiļi, DPU.
Kaspars Dzenis — Preiļi, IU «Spektrs».
Jānis Auzāns — Līvāni, Līvānu 1. vidusskola.
Edgars Naglis — Upmalas pagasts, Vārkavas vidusskola.
Andris Ziemeļis — Rožkalnu pagasts, Vārkavas vidusskola.

Renāte Jackeviča,
dzimusi 1980. gada
23. maijā.

Austra Baranovska,
dzimusi 1979. gada
27. oktobrī.

Edīte Leitāne, dzimusi
1980. gada 5. jūlijā.

Jūlija Poļakova, dzimusi
1980. gada 18. septembrī.

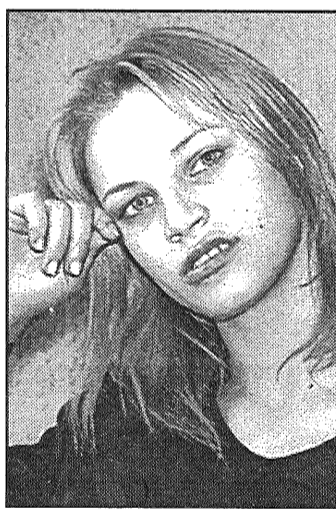
Ivīta Zaharāne, dzimusi
1980. gada 9. martā.

Alda Urtāne, dzimusi
1980. gada 12. janvārī.

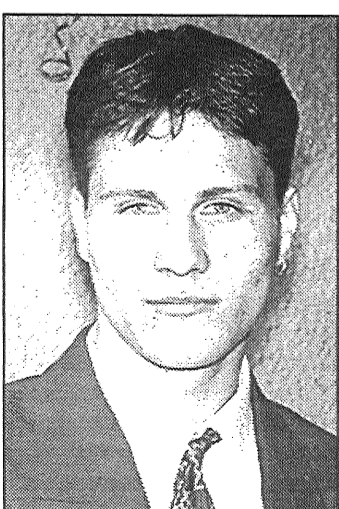
Sanita Glužina, dzimusi
1980. gada 2. februārī.

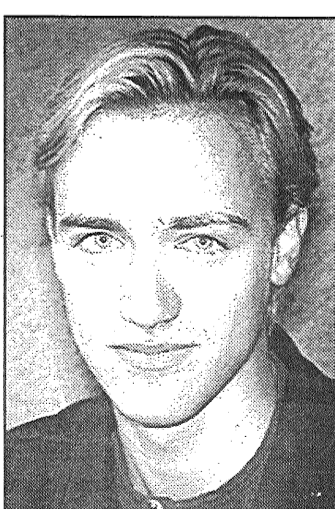
Līga Melne, dzimusi
1980. gada 30. martā.

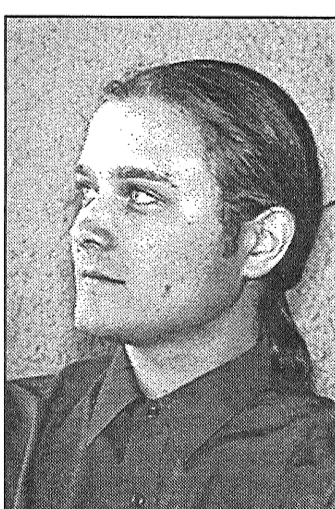
Andris Ziemeļis, dzimis
1979. gada 1. decembrī.

Edgars Naglis, dzimis
1980. gada 31. jūlijā.

Jānis Auzāns, dzimis
1979. gada 11. janvārī.

Jānis Mūrnieks, dzimis
1979. gada 3. aprīlī.

Kaspars Dzenis, dzimis
1976. gada 17. aprīlī.

Saimniekosim taupīgi

Lai dārzkopis varētu taupīgi izmantot dārgās sēklas un zemes platību, viņam lieti noderēs manis sastādītā tabula. Tūlīt gan jāpiebilst, ka dārzu ražas atkarība no daudz un dažādiem faktoriem var svārstīties milzīgās amplitūdās.

Vispirms ir jāpārbauda sēklu dīgļspēja. Šim nolūkam atlasa 100 sēklu, un tās novieto uz sekla šķīvja uzlikta samitrinātā, mitrumu uzsūcošā papīra, kuru, protams, nedrīkst iekaltēt. Vēlākais pēc nedēļas siltumā novietotām sēklām sāk parādīties asni. Sadīgušo sēklu skaits arī nosaka procentuālo dīgļspēju.

Daži dārzkopji pielieto oriģinālu sēšanas metodi — uz papīra. Priekšrocības šim paņēmienam ir šādas: 1) minimāls sēklu patēriņš; 2) «sēt» var ziemā, sējot pie galda.

Atlasītās sēklas ar kartupeļu cietes klīstera palīdzību pielīmē

pie papīra lentām. Var izmantot avižu papīru. Papīra strēmelei ar mazu otiņu uzliek klīsteri vietās, kur domāts pielīmēt sēklas. Sēklas uzņem ar klīsteri samērcētu sērskābes galu. Ja sēklu dīgļspēja nav pārbaudīta, drošības pēc sēklas var pielīmēt kaut divreiz biežāk nekā tabulā norādīts. Tik un tā to patēriņš būs daudz mazāks, nekā sējot tieši augsnē.

Kad papīra sloksne ar sēklām izzuvusi, to uzmanīgi satin vaļīgā rullīti, pievieno attiecīgu uzrakstu un rullīti apsien. Sējas laikam pienākot, rullīti atraisa un uzliek uz dobes, apberot ar sēklas lielumam atbilstošu augsnes kārtiņu. Tādā veidā visas sēklas atradīsies vienādā dziļumā un sadīgs vienlaicīgi.

Jānis Vasarietis

Kultūra	Raža kg/10 m ²	Sēklu skaits 1 g	Sēklas g/10 m ²	Augu skaits uz 10 m ²	Rindu attāl. (cm)	Augu savst. attāl. (cm)
Bietes, galda	20-60	60-75	30	retina (170)	30	15-20
Burkāni, agrie	20-40	800-900	6-10	retina (1500)	17-20	3-5
vēlie, ziemai	40-80	800-900	4-7	retina (900)	30-35	4-6
Dilles	10-15	500-600	50	retina	25	—
Endīvijs, ziemas	—	600-850	5	110	30	30
Gurķi, lauka	15-40	30-35	10	55-85	120	10
Kabači, cukini, spageti	20-60	5-8	2-5	10-12	100	80-120
Kāļi, galda	25-40	280-320	2	retina (170)	40	15
Kāposti, galviņu, baltie, agrie	30-40	280-320	0,6	50	50	40
vēlie	50-80	280-320	0,5	30	60	60
Kāposti, ziedu, agrie	15-20	280-320	0,5	50	40	40
vēlie	20-25	280-320	0,5	40	50	50
Kāposti, rožu	6-8	280-320	0,4	30-40	60	60
Kartupeļi, agrie	20-40	—	—	65-70	60	25-30
vēlie	30-50	—	—	50-60	60	30
Kolrābji, agrie	15-20	280-320	0,6	retina (160)	25	25
vēlie	30-40	280-320	0,5	retina (110)	30	30
Kīplokli	6-15	daiviņas	—	400-450	15-20	15
Ķirbji	30-40	2-3	10	10	100	100
Loki (sīpolloki)	18	800-900	5	retina (250)	20	20
Mangolds	25	60-75	10	retina (125)	40	20
Pastinaki	20-30	200-250	20	retina (400)	30-40	6
Pētersīļi (sakņu)	20-25	600-700	10	retina (350)	20	5-10
Pupas, lauka (cūku)	8-15	0,4-1	200-500	200-500	20	15
krūmu	8-12	3-4	150-300	200-250	20-25	20-25
kāršu, lielās	16-20	2-3	100-150	100-150	80	10
Puravi	30-40	350-400	2-3	retina (250)	30	15
Rāceņi	7-10	250-500	2-3	retina (500)	12-15	6-8
Redīsi	10-30	80-100	20-50	retina	8-10	2-3
Rutki, agrie	20-30	80-120	20-25	retina (300)	30	10
vēlie, ziemas	30-40	80-120	15-20	retina (200)	30	15
Salāti, galviņu, agrie	10-20	600-1200	2-3	retina (160)	25	25
vēlie	20-40	600-1200	2-3	retina (110)	30	30
Selerijas, sakņu	25-35	1500-2000	0,2	60-70	40	40
lapu	15-20	1500-2000	0,2	55	60	30
Sīpoli no sēklām	15-20	200-300	10-15	retina	15	5
no dēsta	20-40	200-300	10	700-1000	15-20	7
Skābenes	20-40	900-1600	5-10	retina	20	3-4
Spināti	10-15	80-120	30-50	retina	15-20	10
Tomāti, lauka	20-80	300-350	0,1-0,3	20-30	70	50
Zirņi, zemie	3-13	2-6	250-300	2 rindu slejās	30	3
augstie	8-20	2-6	100-150	2 rindu slejās	40	4-5

Skaistais plus lietderīgais

Kādas istabas puķes audzēt, — tā nu ir katra dzīvokļa īpašnieka gaumes lieta. Tie, kas grib savienot skaisto ar lietderīgo (kā māca šī rakstiņa virsraksts), var audzēt tādas istabas puķes, kurām ir stipra fitoncīda iedarbība. Tas nozīmē, ka šie augi izdala vielas, kuras nogalina mikroorganismus vai palēnina to attīstību un vairošanos.

Nebūt ne katrs smaržojošs augš izdala fitoncīdus tieši proporcionāli smaržas stiprumam, bieži tik tikko smaržīgiem augiem fitoncīdās īpašības ir stiprākas.

Ja ienes šādu augu istabā, jau pēc 24 stundām mazinās mikrobu daudzums tā iedarbības zonā. Pēc trim nedēļām visas telpas gaiss ir jūtami attīrīts. Tomēr izrādās, ka augi izdala dažādus fitoncīdus ar specifisku iedarbību, piemēram, uz noteiktu sugu stafilokokiem.

Spēcīgus fitoncīdus izdala orhidejas *dendrobium King* un *falenopsis amabilis*, *hibiski*, īpaši Ķīnas roze (saukta arī par Havajas puķi), aglaonema, pileja, raibā difenbahija, siklapu pundurfikuss un citi mazāk pazīstami istabas augi. Tomēr vislielāko aktivitāti uzrāda augš *cis-*

sus rhombifolia, tautā saukts par istabas bērzu, kuru, pat nezinot tā fitoncīdās īpašības, audzē daudz dzīvokļos. Tā pareizais nosaukums ir romblapu efejvīns.

Efejvīnam nepieciešama auglīga augsne ar pietiekamu barības vielu krājumu. Augsnei jābūt labi drenētai un nesmagai. Efejvīnu pavairo ar spraudeņiem, kas ātri ipsisakojas, ja augsnes temperatūra ir virs +20 grādiem C. Spraudeņi bieži jārasina, jānosēdz ar stiklu vai plēvi. Spraudeņiem var izmantot dzinumus galotnītes. Efejvīns ir kāpelējošs augs, kura dzinumi jāuzsien pie balstiem. Novietojot augu augstāk, var ļaut dzinumiem brīvi nokarāties. Augs ir ļoti dekoratīvs, un to vasarā var audzēt arī uz noēnota, no vējiem pasargāta balkona. Augs labi panes arī ēnainu vietu, bet cieš no pārāk sausa gaisa (centrālāpkure), tāpēc lapas jāapsmidzina. Efejvīns ļoti jūtīgs pret pārmērīgu augsnes mitrumu, kas noved pie lapu zaudēšanas. Kaitīga ir arī tieša saules gaisma. Ziemā pietiekoša istabas temperatūra ir +10...+12 grādi C.

Jānis Vasarietis

Garīga darba veicējiem — spargeli

Spargeli ir daudzgadīgs, dekoratīvs augs. Tomēr Latvijā tie ir nepelnīti maz izplatīti. Rietumu pasaulē spargeli šodien ir godā, un to popularitāte pieaug nemanot.

Par spargeli dzimteni uzskata Vidusjūras piekrasti. Taču šie dārzeņi jau ļoti sen bija izplatīti un cienīti Ēģiptē, jo to attēli sastopami zīmējumos. Senajā Ēģiptē cilvēki vija spargelu vainagus un ar tiem apvija jaunlaulātos, slavīnnot to savienošanu. Spargelu lietošanu uzturā uzskatīja par nosodāmu. Spargelus kā pārtikas produktus pirmie iemācījās audzēt romieši.

Romieši spargelus nēsāja uz kakla kā amuletus. Vispārējo aizraušanos ar šiem dārzeņiem izsmējis satīriķis Atenejs, rakstot: «Tā kā spargeli aizvien dod jaunus dzinumus, tad augiem labvēlīgi jāietekmē daiļrunība un jārada aizvien jaunas un jaunas domas, jo mēlie vārdi tas pats, kas saknei dzinumi.» Pēc Romas impērijas sabrukuma eiropieši spargelus aizmirsā. Tikai krustneši to sēklas no jauna ievēda Eiropā.

Uzturā spargeli ir ārkārtīgi vērtīgi. Tie

Izplatās ķiršu lapbire

Veicot apsekošanu 1997. gada vasarā, lielākā daļa ķiršu bija inficēti ar ķiršu lapbiri. Dārzos, kur ķirši slimo, to nevar nepamanīt. Jau vasaras vidū uz ķiršu lapām parādās sīki sarkanvioleti plankumi, kas vēlāk saplūst.

Infekcijas rezultātā lapas priekšlaicīgi nodzeltē un var nobirt jau augļu gatavošanas laikā vai pat agrāk, pazeminās koku ziemcietība, tie var izsalst, kļūst uzņēmīgi pret citām slimībām. Ķiršiem, kam lapas agri nobirušas, nākamajā gadā iekalst zaru gali, var nokalst viss koks.

Ievērojot ķiršu lapbires pašreizējo izplatību, turpmāk nebūs iespējams ķiršus audzēt bez miglošanas. Lai šo slimību ierobežotu, pavasarī pirms ķiršu plaukšanas, tas ir bezlapu stadijā, koki jāapstrādā ar kādu no fungicīdiem. Bezlapu stadijā ieteicams miglot ar 3-4 procentīgu Bordo šķīdumu, tas ir pietiekoši efektīvs. Ja iepriekšējā gadā infekcijas pakāpe bija augsta, jāmiglo atkārtoti pēc ziedēšanas ar vienprocentīgu Bordo šķīdumu un trešo reizi pēc ražas novākšanas arī ar vienprocentīgu Bordo šķīdumu vai kādu citu fungicīdu. Ja ķirši stipri neslimoja, pietiks ar diviem smidzinājumiem: pirmo bezlapu stadijā un otro pēc ražas novākšanas.

No fungicīdiem sevišķi iedarbīgs ir topāzs-100, ar to miglo pirms ziedēšanas vai pēc ražas novākšanas. Iedarbīgs pret ķiršu lapbiri ir arī ditāns M-45 un polikarbacīns. Pirms lietošanas obligāti deva jāprecizē pēc instrukcijas vai etiķetes uz iesaiņojuma.

Ķiršu lapbires izraisītāja sēne ziemo galvenokārt uz nobirušajām lapām. Tāpēc rudenī tās jācenšas aizvākt, var sadzināt vai ierakt augsnē, sakraut komposta kaudzēs un virsū uzvest slapju zāli, lai sablīvējas un notiek sakaršana, kur, lapām satrūdot, iet bojā šī sēne.

Lai ierobežotu ķiršu lapbires izplatību, ķiršu dārzos šajā pavasarī obligāti jāveic smidzinājums ar kādu no fungicīdiem vismaz vienu reizi.

Anita Trūpa,

Valsts augu aizsardzības stacijas
Viļānu FDP agronome

nesatur nekādas kaitīgas vielas, bet satur vērtīgas minerālvielas, olbaltumvielas, vitamīnus, kā arī alkaloīdu aspavagīnu, kam ir uzmodrinoša un reizē nomierinoša iedarbība. Spargeli ir diētiski, tāpēc īpaši ieteicami diabētiķiem. Spargeli ir lieliski dziedzeru darbības stimulatori, novērš vielu maiņas traucējumus. Ieteicami nervu, nieru, astmas un plaušu slimniekiem, arī aknu un aizkuņģa dziedzera slimību gadījumos. Bet garīgā darba veicējiem spargeli stimulē smadzeņu darbību.

Šie dārzeņi ir deserta tipa. Uzturā lieto vēl no zemes neizspraukušos vai tikko izspraukušos stublājus. Tiem ir ļoti patīkama riekstu garša, bet, stāvējuši gaismā, tie kļūst rūgti un koksaini. Vārti ūdenī, tie zaudē savas labās īpašības, tāpēc labāk sutināt eļļā cepeškrāsnī, tvaicēt. Vēl cilvēki iemācījušies spargelus ēst vārtus ar sviestu vai mērci, liek droši supās. Konservēti spargeli pilnīgi aizstāj svaigus.

Ainārs Kručāns,
dārzkopis,
LLU students

Par vieglatlētikas veterāna A. Volonta vēstulē «Novadniekam» (14. martā) skartajiem jautājumiem

Lai gan vēstulē nav adresāta un tajā vairāk apgalvojumu nekā jautājumu, taču Tavā rakstā, tā būs precīzāk, skarta mums abiem tik miļā vieglatlētika, tāpēc atļausos izteikt savu viedokli. Nesteidzos to izteikt tūlīt pēc raksta publicēšanas. Gaidīju rajona pašvaldības, varbūt sporta kluba «Cerība» vai veterānu sporta kluba vadības reakciju, nu galu galā kaut vai lasītāju domas par veterānu sportu. Nesagaidīju. Tik tiešām, Tavā stilā izsakoties: klusums bezgalīgs. Kāpēc tā?

Jāsaka tūlīt, tieši un atklāti, kā Tu mūs, cienījamo skolotāj, kādreiz mācīji — Tava vēstule gan iepriecināja, gan sarūgtināja. Iepriecināja, kā iepriecina jebkurš raksts par vieglatlētiķi, it sevišķi, ja tas ir tik dzīvs, emocionāls. Tas izskanēja kā dvēseles kļiedziens, kā personīgā sāpe par sev tik miļo sporta veidu, un tāpēc tas nevar atstāt vienaldzīgu, tāpēc arī rakstu. Jo lielāka viedokļu dažādība, atšķirīgāks skatījums uz problēmām, jo labāk, lai arī cik kritisks šis skats no malas brīžiem neliktos.

Sarūgtināja vēstules tonis — «Dodiet, jo man vajag! Un viss.» Šis «man pienākas» sindroms, kas tik raksturīgs mūsdienas sabiedrības nebūt ne tik mazai daļai, skāris arī Tevi. Žēl! Tā gribētos izlasīt jebkādu risinājuma piedāvājumu, ne tikai žēlabas un prasības. Prasības ir pat pamatotas. Diemžēl atbilde, visticamāk, zināma jau iepriekš, proti, valstij nav līdzekļu un nav kur tos iegūt, kādam neatņemot. Tu, protams, vari atbildēt, ka tā ir demagoģija un ka līdzekļu pietrūkst tāpēc, ka sporta vadība netiek galā ar saviem pienākumiem un līdzekļi netiek izlietoti lietderīgi. Diskutēt tādā veidā var ilgi un dikti, bet nekas no tā nemainīsies.

Jā, slikti, ka veterāniem ir vienas sacensības gadā. Tiesa, tālāk Tu pats atzīsties, ka ir arī «Lēcēju diena» un «Metēju diena», kur arī ir veterānu grupas. Starp citu, Balvu un Daugavpils veterāni nekautrējas tajās piedalīties. Jā, vislabākais, manuprāt, arī veterāniem būtu rīkot savas «Lielās balvas» sacensības ar 5-6 posmiem visā sezonas garumā, līdzīgi kā nupat skolēniem notikušās. Kas tās rīkos? Sabiedrīks «Vieglatlētikas veterānu klubs», piesaistot sponsoru līdzekļus, lūdzot pašvaldības atbalstu, galu galā pat attīstot uzņēmējdarbību. Tāda nav? Tad Tev un Taviem domubiedriem tāds ir jānodibina vai jāiestājas jau esošajā SIA «Sporta veterānu klubs», par kura aktivitātēm gan es neko pēdējā laikā neesmu dzirdējis, bet tas nenozīmē, ka tādu nav, jo tas būtībā ir vienīgais loģiskais risinājums.

Valsts iegulda naudu, algo trenerus un iespēju robežās finansē sacensību rīkošanu, vispirms jau bērniem. Tad, iespēju robežās, piešķir naudu pieaugušo sportam, kuri tā vai citādi pārstāv mūsu valsti starptautiskās sacensībās vai, pārejot uz rajona mērogu, prestižās starprajonu sacensībās, piemēram, lauku sporta spēles vai valsts čempionāts.

Tālāk loģiskā secībā tiek finansēti tautas masu pasākumi, piemēram, tās pat «Žiglās kājas», lai arī cik skeptiski Tu neizteikto par skriešanu vai soļošanu pilsētu ielās. Bet tas notiek jau konkursa kārtībā, vispirms jau gadiem apliecinot savu varēšanu un iesaistot pasākumā plašu dalībnieku skaitu, tādējādi veicinot iedzīvotāju aktīvu un veselīgu dzīvesveidu, kas arī ir pašvaldību uzdevums.

Visā pasaulē veterānu sports ir pašu veterānu rokās. Tiesa, bagātām pašvaldībām nekas neliedz sniegt atbalstu veterānu klubiem vai pat atsevišķiem veterāniem, kas arī nes Latvijas vārdu pasaulē, bet nezin vai mūsējo var saukt par bagātu. Piedod, ja tas Tev skan ābečnieciski.

Zini, kas ir visparadoksālākais šajā lietā? Tieši Preiļu rajona pašvaldība, es domāju līdzšinējo Ilmāra Meluškāna kunga vadīto, ir sniegusi pat ļoti lielu atbalstu veterānu sportam, manā skatījumā, varbūt pat pārāk lielu, tā vietā, piemēram, lai atrastu līdzekļus vieglatlētikas sektoru labiekārtošanai stadionā. Bet tas drīzāk ir veterānu «labā gariņa» Dzintras Šmukstes nopelns, kura visus pēdējos gadus ir dzīvojuši līdzīgu visu sporta veterānu priekiem un bēdām. Arī šobrīd, kad jaunievēlētā rajona padome ir izlēmusi iz-

bez sporta organizatora, jebkurā brīdī Tu vari zvanīt 22481, un Latgales pašvaldību sporta programmas vadītāja (šo amatu, vismaz Preiļos, neviens nevar viņai atņemt) informēs, kad un kādas sacensības veterānu «lauciņā» tuvākajā laikā ir paredzētas. Tam nav vajadzīgi ne kafijas biežumi, ne kārtis, ne kāda cita maģija vai dežūras pie sludinājumu staba, kā tu sūrojies savā vēstulē.

Tev nav pieejams telefons un nav arī pastāvīgas adreses, kā Tu apgalvoji Dzintrai Šmukstei. Nu ko, līdz ar šo rakstu «Novadnieka» redakcijā atstāju arī «Vieglatlētikas gadagrāmatu-98», kuru jebkurā Tev pieņemamā laikā vari saņemt ar visu kalendāru un daudziem citiem interesantiem statistikas datiem. Domāju, lieki pat teikt — jebkurā laikā Tu varēji un vari nākt uz «Cerību» uzziņāt visu sev nepieciešamo, bet, kas vēl būtiskāk, ar konkrētiem piedāvājumiem. Tu saki — nav rekordur tabulas. Jā, vai nē, «rokas bijušas par īsām». Nāc, «rakājies» pa mūsu arhīviem, salīdzini savus datus, noslēgsim darba līgumu un vēl viens darbiņš būs padarīts!

Domāsim kopā arī, kā pilnveidot sacensību sistēmu. Lai gan mūsu sporta klubā izveidoto vieglatlētikas sacensību sistēmu semināros, pat vieglatlētikas kongresā, min par paraugu visā valstī. Pietiks atšķirt gadagrāmatu, lai Tu pārliecinātos, ka septiņas sporta kluba rīkotās sacensības 1998. gadā ir iekļautas LVS (Latvijas vieglatlētikas savienība) kalendārā. Atkārtoju, — tāpat vien, par skaistām acīm, sacensībām tāds gods netiek parādīts un nav otra tāda rajona Latvijā, kur ir tāds skaits sacensību. Varbūt pat ir pienācis laiks, ka tagad pieņemts sacīt, optimizēt to skaitu. Bet es arī lieliski saprotu, ka līdz pilnībai ir tālu un daudz ko var uzlabot, darot citādi.

Kas attiecas uz pavisam konkrētiem ierosinājumiem, kā desmitcīņas iekļaušanu rajona sacensībās, arī te teikšu: «Kāpēc ne? Tas ir jāapsver.» Jo galu galā nupat iznākušajā Andra Staģa statistikas krājumā «100 visu laiku labākie Latvijas vieglatlēti» ir lasāms: 16. v. — R. Kotāns, 32. v. — J. Potašnieks, 33. v. — J. Kokins, 41. v. — Ā. Vucāns, 56. v. — E. Mukāns, 62. v. — A. Lazdāns. Mēs tiešām varam lepoties ar atlētu atlētiem un arī te mēs pārējiem Latgales rajoniem esam krietnu soli priekšā. Tā kā divi no sarakstā minētajiem sportistiem ir mani audzēkņi, domāju, man ir morālas tiesības spriest par daudzcīņām arī tūri pro-

fesionāli, ne vien klaji populistiski.

Jau minētais Andris Staģis atsevišķu disciplīnu grupu apskatos laikrakstā «Sports» sūrojās, ka pagājušajā gadā Valmierā notika vienīgās desmitcīņnieku sacensības valstī un tāpēc nav pat tehniski iespējams apkopot 10 labāko atlētu sarakstus, jo šinīs sacensībās startēja tikai astoņi dalībnieki. Kāpēc lai Preiļos nesārīkotu otras, vismaz 10 labāko sarakstu izdotos aizpildīt. Nav te nekādas ironijas, varbūt ar laiku mēs to arī izdarīsim, šobrīd lielākais šķērslis ir stadiona nepiemērotība, pat ne tikai tas, ka

nav kārts-
Iēkšānās sektora vispār, jāpārkrāto diska mešanas sektors, jāierīko otra tāllēkšanas bedre, jāpaplašina skrejceļš (6 celiņi) un arī finišs jāsakārto.

Minētās vajadzības ir precīzi un pamatoti kļāstītas (arī uz papīra iesniegtas rajona padomē) gan bijušajam Preiļu mēram Oļegam Hļebņikovam, gan rajona padomes priekšsēdētājam Ilmāram Meluškānam. Esmu protestējis pret šo jautājumu risināšanu, atsakoties no galvenā tiesneša pienākumiem «Lauku Avīzes» finišsacensībās, kas arī bija iekļānotas mūsu stadionā, bet tā arī izcībēja. Kā tad stadionā varēja sarīkot visas republikas veterānu spartakiādi, arī Latgales novada sporta spēles, kur piedalījās tik liels dalībnieku skaits? Nepārprotami, tas bija arī zināms risks, vienkārši veterāniem, arī skolēniem, kam te mači notiek regulāri, ātrumi nav tik lieli, bet ja pilsēta ir sevi pieteikusi un tā tad arī gatavojas Trīsvaigšņu spēlēm, tad stadiona rekonstrukcija ir neatliekama. Inšakovs pa tādiem pagriezieniem 200 vai 400 m nevar skriet, Oļijars 110 m/b vēl ne tik.

Vismazāk šobrīd gribu, lai kāds te saskatītu uzbrukumu SK «Cerība» direktoram Imantam Babrim. Jā, kādreiz arī laikraksta slejās esmu kritiski izteicies par sporta kluba pārlieku lielo aizraušanos ar futbolu, arī parējām sporta spēlēm, atstājot novārtā vieglatlētu vajadzības. Bet galu galā, cīnīties pret futbolu Preiļos ir tikpat mulķīgi kā cīnīties pret sumo Japānā vai beisbolu Kubā vai, ja gribi, pret basketbolu Līvānos. Ar to es gribēju tikai teikt, ka ir arī kaut kas darīts vieglatlētikas labā. Ierīkots šķēpa mešanas sektors, sagādāti normāli augstlēkšanas paklāji, iespēju robežās pielabots skrejceļš.

Gan jau līdz SK «Cerība» sezonas atklāšanas sacensībām 7. maijā (šim, arī LVS kalendārā iekļautām, vēl tikai ceturtais gadiņš) pārkrāsosim lodes, mēklēs diskus un šķēpus, šķiet, jaunus nopirkt neizdosies — par dārgu. Gaidām dalībnieku pulkā arī Tevi, tāpat kā jebkuru vieglatlētikas draugu, kā jebkuru mirstīgu, Tavā stilā izsakoties. Domāju, ka būs arī izredzētie, Māris Liniņš un Alberts Čeirāns, piemēram, kuri nekad neatsaka savu palīdzību sacensību tiesāšanā, ja arī paši nepiedalās. Tieši uz tādiem cilvēkiem SK «Cerība» darbā mēs arī balstāmies, un ne tikai vieglatlētikā, un balstīsimies arī turpmāk, pretējā gadījumā mūsu darbs daudzus virzienos vienkārši apstāsies.

Savā darbā esmu kultivējis nepārtraukt šo savas ģimenes, savas saimes, savas komandas, ja gribi, apziņu un nekaunos par to. Tieši otrādi, lepojos ar savu ko-

mandu. Vienmēr esmu tikai atbalstījis, ka skolēnu sacensībās līdzās sacensās arī skolotāji, arī jau veterānu vecumā esošie. Skolotāju komandas stafetes starts 4 x 100 m rajona skolēnu sporta spēlēs, tas vien ir nebijis gadījums valstī, kad es to stāstu JSC (Jaunatnes sporta centrā) vai citiem rajonu treneriem. Tāpat ir krosos, tāpat ir Latgales jaunatnes sporta spēles. Mūsu lozungs — «Nāc un piedalies!».

Mūsu sacensību programma pa disciplīnām (divās dienās) skolēnu sporta spēlēs ir plašāka valstī, pretēji Tavam no pirksta izzīstajam apgalvojumam, jo JSC tiek savākti dati par visu rajonu skolēnu sporta spēļu sacensībām pirms valsts finišsacensībām. Ne vārda šeit neizlasīsi par rezultātiem vai panākumiem, bazūnēšanu, par kuriem Tu pārmet, jo nekad neesmu uzskatījis, ka punkti, metri un sekundes ir galvenais. Tevis peltās, vienīgās rajona veterānu meistarsacīkstes, kas šogad notiks 13. jūnijā, daru zināmu, ja nu kalendārs Tevi nesasniedz, ir arī vienīgās Latgalē. Pat Daugavpilī, neskatoties uz to, ka tur ir gan vieglatlētikas veterānu klubs, gan manēža, gan potenciāli spēcīgi sponsori, savu pilsētas veterānu čempionātu tā arī nesārīkoja, un viņi jau šobrīd ļoti intensīvi interesējas par iespējām piedalīties mūsu rīkotajās sacensībās. Protams, ka mēs to viņiem ļausim un mudināsim rīkot savējās, uzlūdzot arī mūs.

Lai gan šobrīd nav ne pieaugušo sporta darba organizatora, ne arī nekādas naudas pieaugušo sportam vispār, arī man, ja kādam tas liekas interesanti, nav nekādas piemaksas par pieaugušo komandas gatavošanu startiem, komandas savākšanu vai atsevišķu pieaugušo izlases dalībnieku trenēšanu, varu droši teikt — sacensības būs. Tāpat kā tās būs Aizputē, Talsos, Ventspilī. Malači kurzemnieki! Tāpat kā tās būs Rīgā un Priekullos (Latvijas veterānu čempionāts 27.-28. jūnijā). Nekāda organizēta rajona izlase, izņemot Priekullos (tāpēc arī 13. jūnija atlases sacensības tam pakārtotas), vākta un vesta netiks. Tas ir pašu veterānu ziņā. Un nevajag par to apvainoties. Trenējieties, rīkojieties, organizējiet braucienus, dibiniet kontaktus. Dari to, skolotāj, kā jau sen to dara Māriete Kozlova, iepriekšējā Eiropas veterānu čempionāta bronzas medaļas ieguvēja tāllēkšanā, kā to dara aglonieši Andris Tuls un Feoktists Pušņakovs, kuri nupat sekmīgi startējuši Eiropas veterānu čempionātā biatlonā Somijā. Starp citu, šogad Eiropas veterānu čempionāts vieglatlētikā notiks no 11. līdz 19. septembrim Itālijā, un izmaksas, lai turpotos, arī nav nemaz tik bezdievīgi lielas. No Latvijas braucienus organizē «Universitātes tūristu klubs» — Iraida Zālīte — kontakttELEfons 7225895. Bet negaidi, ka Tev kaut ko pienēsīs uz paplātes. Skaudri, bet tāda ir dzīve!

Ja es Tevi nepazītu, varētu domāt, — šī vēstule ir zināmu spēku inspirēta. Tagad modē ir kļūpt virsū «Cerībai», revidenti nāk strīpām vien, pārāk redzama tā kļuvusi pēdējos gados, un galotnītes taču arvien ir vēlēšanās apgriezti. To visu var saprast un piedot. Piedod arī man šo tiešumu un vietām aizskarošo toni mūsu ilgās paziņšanās vārdā. Es izteicu tikai savu viedokli un, kā jebkurš personīgais viedoklis, tas ir subjektīvs. Palieku cerībā Tevi redzēt mūsu sacensībās!

Jāzeps Lazdāns,
SK «Cerība» vieglatlētikas
nodaļas vecākais treneris

Līdz 20. aprīlim pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem var abonēt «Novadnieku» maijam un līdz šī gada beigām.

«Mura klubiņā» — Princis, Miks un Mīce

«Mani sauc Princis, dzīvoju Līvānos, jūtos lieliski, jo mani saimnieki mani ļoti lutina. Kaut gan vairākas reizes esmu nogāzis puķu podus, sasitis galda lampu, saplēsis garderobē tapetes, iztinis kamolus un tā tālāk. Lai vai kā, esmu ļoti miļš un cenšos būt ļoti iecietīgs pret viņiem — saviem saimniekiem Vel-

tu un Valdi Reinholdiem. No rīta es protu ieslēgt gaismu, ja vajag, pat vairākas reizes. Bēmu Violas un Vaira istabā protu nogrūst no galda kaut ko tādu, lai viņi neaizgulētos un nenokavētu stundas. Ņurr!

Virtuvē (ņurr!) man ir savs krēsls, uz kura sēžu tikai es viens pats. Man ļoti patīk sēdēt ar visiem citiem pie brokastu galda, jo ar mani katru rītu aprunājas kā ar nopietnu ģimenes locekli.

Kad visi ir pavadīti uz darbu un skolu, no pietā stāva palodzes vēroju, kas risinās baltajā pasaulē. Sestdienas un svētdienas ir manas izejamās dienas (darba dienās nelabi onkuļi manus brāļus un māsas ķer ciet un aizved kaut kur projām).

Aizmirsu jums pastāstīt, ka man ir lieliska gulta — uz radiatoriem balts mājas linu paladziņš un spilventiņš no frotē divieļiša. Fotografējā esmu es,

bet ne visai liels. Tagad esmu paaudzies. *Princis Līvānos.»*

* * *

Miau! Miau, visi rajona runči un runcenes! Bet nu traki smuki jūs esat un miļīgi, un saimnieku lutināti. No lepnuma par mūsu cilti manu ūsu gali sāks sprogoties.

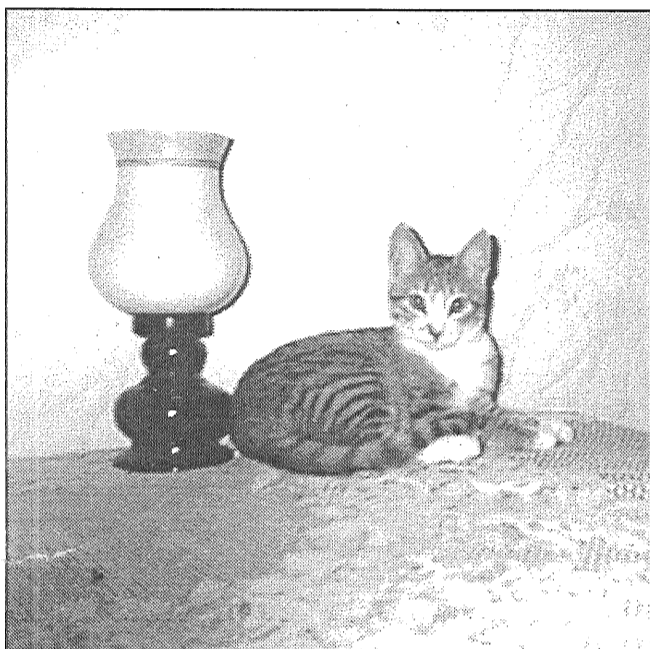
Tikai, redz, «Mura klubiņa» statūtus sacerot, es domāju gan par savu cilti, gan arī par citiem mīldzīvniekiem — par centīgiem mājas sargiem suņiem, par kumeļiem, jēriem, tītariem, ežiem, kāmišiem.

Vai fotoobjektīva cienīgs nav tāds skaistulis kā tītars? Kaut vai par lampu uz rakstāmgalda liec. Vai pēc garām ziemas naktīm aukstā būdā uz pāris kadriem saimnieka fotofilmiņā nevar pretendēt suņuks? Vai stiprais strādnieks — bēris?

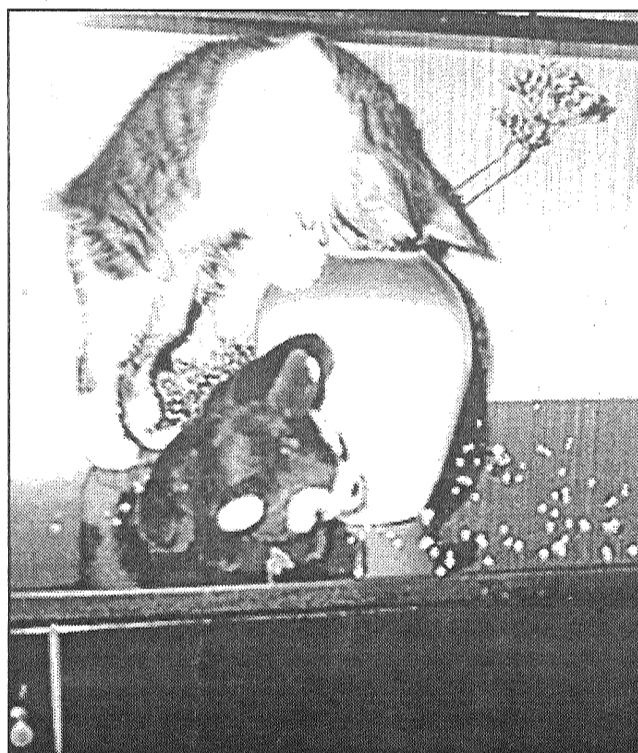
Bet aprīļa beigās — pirmā «Mura klubiņa» balva par skaistāko, asprātīgāko mīldzīvnieka foto — garantēta.

Miau! Miau!

Muris «Mura klubiņā».

● «Vai esmu seriālu fans? Varbūt arī nē. Bet, ja gribat nepārtraukti būt uzmanības centrā, vislabākā vieta ir uz televizora. Uz to skatās visi. No gudrām pārraidēm esmu kļuvis nopietns un svarīgs. Ne tā kā Mīce. Nu ko viņa cer atrast tajā podā? Būtu labāk par ģimenes ligzdiņu padomājusi. *Miks.»*

Aprīlī snigs un ducinās pērkonis

Pēc Valsts hidrometeoroloģijas pārvaldes sinoptiķu informācijas, laika apstākļi šā gada aprīlī būšot normas robežās. Vidējā gaisa temperatūra gaidāma no +3 līdz +5 grādiem, nokrišņu daudzums — no 30 līdz 50 milimetriem.

Aprīļa pirmās dekādes sākumā pārsvarā būs mainīgs mākoņu daudzums, nelieli nokrišņi. Valdošais būs ziemeļrietumu, ziemeļu vējš, kas pūtīs ar ātrumu no 3 līdz 8 metriem sekundē. Gaisa temperatūra naktīs būs no -2 līdz +3 grādiem, dienā no +4 līdz +9 grādiem. Dekādes beigās pārsvarā pūtīs rietumu vējš no 3 līdz 8 metriem sekundē. Gaidāma temperatūras pazemināšanās — naktī dzīvsudraba stabiņš termometrā, iespējams, noslidēs pat līdz -8 grādu atzīmei, dienā joprojām būs no +4 līdz +9 grādiem.

Arī otrās dekādes sākumā būs mainīgs mākoņu daudzums, rietumu un ziemeļrietumu rajonos lietus, vietām migla. Vējš iegriezīsies no dienvidrietumiem, dienvidiem, un tā ātrums būs no 5 līdz 10 metriem sekundē. Gaisa temperatūra naktī gaidāma no +2 līdz +7 grādiem, dienvidaustrumu rajonos līdz -3 grādiem, dienā no +13 līdz +18 grādiem.

Dekādes otrajā pusē būs mākoņains laiks, brīžiem lietus, rietumu, ziemeļrietumu vējš no 7 līdz 12 metriem sekundē. Gaisa temperatūra naktī būs no +4 līdz +8 grādiem, dienā no +9 līdz +13 grādiem. Dekādes beigās gaisa temperatūra atkal pazemināsies — naktī būs no -2 līdz +3 grādiem, dienā no 0 līdz +5 grādiem. Gaidāmi arī īslaicīgi nokrišņi, pārsvarā slapja sniega veidā. Pūtīs ziemeļu, ziemeļrietumu vējš no 7 līdz 12 metriem sekundē, vietām būs brāzmas no 15 līdz 18 metriem sekundē.

Trešajā dekādē gaidāms neliels un mainīgs mākoņu daudzums, pārsvarā bez nokrišņiem. Ziemeļaustrumu vējš pūtīs ar ātrumu no 4 līdz 9 metriem sekundē, dekādes otrajā pusē būs lēns vējš no 3 līdz 5 metriem sekundē. Dekādes pirmajā pusē gaisa temperatūra naktī būs no 0 līdz -5 grādiem, dienā no +3 līdz +8 grādiem, turpmāk naktī no +1 līdz +6 grādiem, dienā no +10 līdz +15 grādiem. Mēneša beigās gaidāms īslaicīgs lietus, vietām pat pērkonis negaisis.

«Rīgas Balss»

Ģeomagnētisko faktoru ietekmē nelabvēlīgas dienas 11., 16., 18., 23., 25., 29. aprīlī.

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Pēteris Pīzelis

Horizontāli

5. E.Voiničas romāns. 6. Algotā personāla pilnīga atļaišana no darba. 9. Naudas aizdevumi, ko izsniedz, ņemot par ķīlu nekustamo īpašumu. 12. Vicas. 13. Liela upe Eiropā. 14. Garīgie semināri. 18. g.s. — 19. g.s. pirmajā pusē Krievijā. 17. Plēsīgs putns ar īsu, spēcīgu knābi un gariem, šauriem spārnem. 18. Sāpēs izdvesta skaļa nopūta. 20. Apģērba gabals. 21. Apaļas cepures. 25. No amata vēl neatstādināts Latvijas ģenerālis, Drošības policijas priekšnieks. 26. Lasīt dažū sugu sēnes. 27. Latvijas kara revolucionārās komitejas loceklis 1919. gadā (1894-1938). 30. Nākotnes pareģotājs. 31.

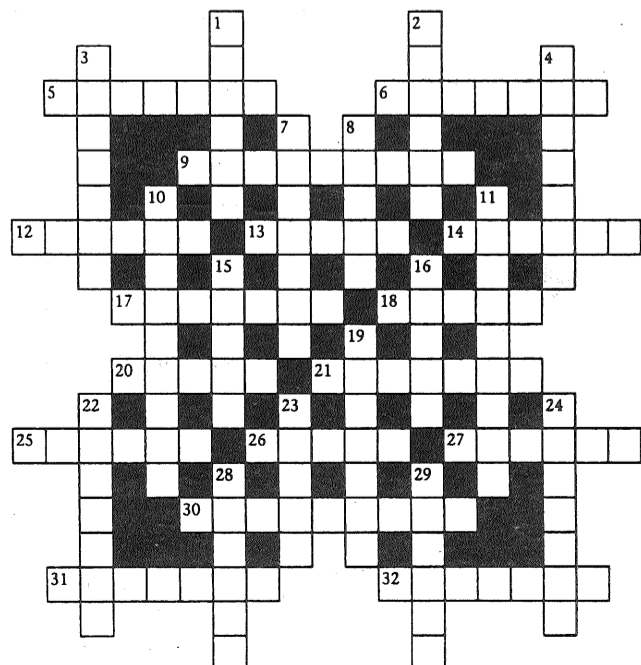
Kosas. 32. Neliels stūrainas formas priekšmets.

Vertikāli

1. Tēls A.Leimaņa mākslas filmā «Pie bagātās kundzes». 2. Sasieti zaru kūļi. 3. Zirgu sirds un plaušu slimība. 4. Tiesiskais stāvoklis. 7. Eiropas valsts galvaspilsēta. 8. Smaržīgs lūpziņu dzimtas augš. 10. Kolonnas augšdaļa. 11. Formas tērps. 15. Nerrs. 16. Pavalstniecību apliecinājoši dokumenti. 19. Ķirbju dzimtas augi. 22. Valsts Ziemeļamerikā. 23. Mitrie ekvatoriālie meži Amazones baseinā. 24. Leņķis ar kādu izvēlētu virzienu un ziemeļu virzienu. 28. Augsnes apstrādes veids. 29. Franču gleznotājs, slavenās gleznas «Gernika» autors (1881-1973).

1. aprīļa numurā publicētās mīklas atminējums

Horizontāli. 1. Ārija. 3. Kanons. 6. Venta. 8. Afēra. 9. Rauda. 11. Jauka. 12. Sroga. 13. Planētas. 17. Atsvars. 18. Saitiņa. 19. Lozanna. 22. Lietots. 25. Tēvreize. 27. Verdi. 29. Irāna. 30. Erots. 31. Itaka. 32. Saime. 33. Asaras. 34. Sesks. *Vertikāli.* 1. Ārija. 2. Arfa. 4. Ananass. 5. Nerātns. 6. Vads. 7. Aklas. 8. Aknas. 10. Arābi. 13. Pratināt. 14. Smiltene. 15. Vabole. 16. Palāse. 20. Zonde. 21. Atvases. 22. Laiviņa. 23. Opera. 24. Kvēls. 26. Kalks. 28. Irbe. 29. Ikss.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Preiļu dome

■ 9. aprīlī domes sēde. Sākums plkst. 14.00.
 ■ Sākot ar 7. aprīli Preiļu universālveikala pirmajā stāvā Lieldienu izstāde. Krāsotas olas (pilsētas skolu audzēkņu darbi) un floristika (autori Kristīne Dzene un Ligita Rubine).
 ■ 12. aprīlī pulksten 15.00 Preiļu iedzīvotāji tiek aicināti uz Lieldienu ieskandināšanu, iedejošanu, iešūpošanu laukumā pie rajona padomes.

Kinoteātri «Ezerzeme»

■ 13. aprīlī pulksten 14.00 organizācijas «Glābiet bērnus» rajona nodaļas un Latgales daudzbērnu ģimeņu biedrības Preiļu nodaļas organizētais sarīkojums «Lieldienu manā ģimenē» un bezmaksas kinoseanss.

Rajona skolu valde

■ 14. aprīlī novada olimpiāde vēsturē Preiļu 1. pamatskolā. Sākums pulksten 10.30. Matemātikas skolotāju pieredzes apmaiņas seminārs Aglonas vidusskolā.
 ■ 16. aprīlī skolu direktoru vietnieku audzināšanas darba pieredzes apmaiņas seminārs Līvānu 1. vidusskolā.
 ■ 20. aprīlī valsts kontrol darbības vēsturē 9. klasēm. Eksāmens krievu valodā 12. klasēm rakstos, 20. un 21. aprīlī — mutvārds.

Preiļu Valsts ģimnāzija

■ 15. aprīlī konkurss ekonomikas biznesa pamatos. Sākums pulksten 11.00.

Preiļu bērnu un jauniešu centrs

■ Batikošanas kursu dalībnieku darbu izstāde.

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs

■ Izstāde «Preiļi gleznās» no muzeja fondiem Turku pagasta Zundānu tautas namā.

Rajona sporta klubs «Cerība»

■ 10., 11., 12. aprīlī Preiļu pilsētas čempionāts basketbolā. Sākums pulksten 14.00.
 ■ 17. aprīlī jaunatnes meistaracikstes volejbolā meitenēm Rīgā.
 ■ 18. aprīlī republikas kross Rīgā.
 ■ 18. un 19. aprīlī Preiļu pilsētas čempionāts basketbolā. Sākums pulksten 14.00.
 ■ 22. aprīlī rajona skolu kross Preiļos, parkā.

Līvānu kultūras nams

■ 12. aprīlī pulksten 16.00 Tautas deju ansambļa «Silava» un kapelas «Dunduriņš» koncerts. Pulksten 21.00 Lieldienu balle, spēlē grupa «Klintaine».

Līvānu bērnu un jauniešu centrs

■ 13. aprīlī pulksten 12.00 Lieldienu zaķis ielūdz bērnus invalīdus.
 ■ 14. aprīlī centra pedagoga pieredzes apmaiņas brauciens uz Daugavpils skolotāju un skolēnu namu.
 ■ 15. aprīlī sarīkojums «Lieldienu at-

braukušas...» pirmsskolas pulciņa «Ziniši» (kultūras namā) bērniem. Sākums pulksten 11.00, pulksten 17.00 Lieldienu sarīkojums keramikas pulciņa audzēkņiem.
 ■ No 8. līdz 17. aprīlim floristikas un keramikas pulciņa audzēkņu darbu izstāde.

Pelēču kultūras nams

■ 12. aprīlī Lieldienu balle, sākums pulksten 23.00. Spēlē Aija.

Sutru kultūras nams

■ 12. aprīlī pagasta iedzīvotāji tiek aicināti uz kopēju līkmošanu. Piedalās Rēzeknes rajona Rikavas etnogrāfiskais ansamblis ar muzikālu uzvedumu «Večerinka». Sākums pulksten 20.00. Pulksten 22.00 Rasma un Gunārs aicina visus uz raibo olu balli. Notiks konkurss par titulu Mis Raibākā olinā un Mistars Pūpolītis. Mūziķi gādās par līksmu Lieldienu šūpošanu deju ritmā.

Rudzātu pagasts

■ 12. aprīlī pagasta zālē pulksten 12.00 visi tiek aicināti uz Lieldienu svinēšanu ar atrakcijām un rotājām. Pulksten 14.00 bērniem diskotēka. Pulksten 22.00 dejas, spēlē «Nakts».

Rožupes kultūras nams

■ 13. aprīlī pulksten 15.00 visus uz sarīkojumu aicina Lieldienu zaķis. Lietišķās mākslas studijas «Dubna» izstāde, pagasta un skolas mākslinieciskās pašdarbības kolektīvu koncerts, konkursi un citas lustes. Pulksten 22.00 diskotēka.

Stabulnieku kultūras nams

■ 12. aprīlī Lieldienu koncerts, sākums pulksten 15.00. Pulksten 23.00 — balle, spēlē grupa «Varbūt».

Riebiņu kultūras nams

■ 12. aprīlī pulksten 15.00 «Ciemos pie Lieldienu zaķa» — pēcpusdienā lieliem un maziem ar miklu minēšanu, jautrām izdarībām, rotājām. Bērnu zīmējumu un vietējo amatnieku darbu izstāde «Lieldienu priekam». Lieldienu balle, sākums pulksten 21.00. Mūzikā dažādām paaudzēm, spēlē J.Zieds Ziedņš.

Galēnu kultūras nams

■ 12. aprīlī pulksten 14.00 sarīkojums «Manas Lieldienu». Piedalās pagasta pašdarbības kolektīvi, kā arī vidējās paaudzes deju kolektīvs no Rušonas. Pulksten 22.00 balle, spēlē «Nakts pastaiga» no Bērzgales.

■ 18. aprīlī pulksten 13.00 pagasta dziedošo bērnu konkurss «Čālis — 98». Pēc tam bērnu diskotēka. Pulksten 22.00 balle, spēlē Kokmuižas muzikanti no Valmieras.

Informāciju sagatavoja L.Rancāne.

Kultūras un izglītības iestāžu vadītāju ievēribai. Informāciju par sarīkojumiem lūgums paziņot pirmdienās no pulksten 9.00 līdz 12.00 pa tālruni 21996.

03 NEDĒĻA

■ No 30. marta līdz 6. aprīlim «ātrā palīdzība» no Preiļu slimnīcas devusies 144 izsaukumos. Pieci cietušie bija guvuši dažādas sadzīves traumas, divi cietuši satiksmes līdzekļu negadījumos uz ceļiem Preiļi — Krāce un Preiļi — Aglona. Viens transporta negadījuma upuris ar smadzeņu satricinājumu ievietots slimnīcā, otram notikums beidzies laimīgāk. Nēpamatots izsaukums bijis viens. Kad mediķi ieradās Silajāņu pagastā, slimajam palīdzību jau bija sniegusi vietējā feldšere. Savukārt Rudzātu pagastā 1916. gadā dzimis iedzīvotājs nomira līdz «ātrās palīdzības» aizbraukšanai. Saunas pagastā pajokojās, — kāds izsauca mediķus, bet pats aizgāja no mājas. Septiņas reizes palīdzība bija jāsniedz alkohola lietotājiem. Seši tika nogādāti slimnīcā, bet viens bija vienkārši pārdzēries.
 ■ Slimnīcā ievietoti 82 slimnieki. Seši — bērni. Daudzi ar dažādām pēcgrīpas komplikācijām — pneimoniju, bronhītu. Ķirurģijas nodaļā ar dažādām traumām nonākuši astoņi. Uzņemšanas nodaļā pēc palīdzības griezušies astoņpadsmit cilvēki.

■ Slimnīcā nomiruši seši cilvēki.
 ■ Sešas dzemdības pasaulē nākuši divi puikas un četras meitenes.

L.Rancāne

Stalta nāca tautu meita,

Vēl staltāks tautu dēls.

Abi divi apsniuguši

Dzīves sarmas baltumā.

Abi divi saderēja,

Mainot zelta gredzentiņu.

Šodien nāca apzeltīti —

Zelta kāzu vakarā.

Sveicam Paulīni un

Jāni STABULNIEKUS

zelta kāzu jubilejā!

Stipru veselību vēl meitas Natālija un Anna ar ģimenēm, mazbērni Ingūna un Aigars ar ģimenēm.

Preiļos, Liepājas ielā 46 notiks

✓ «B» kategorijas autovadītāju un
 ✓ «E» kategorijas kursi.
 Nodarbības latviešu un krievu valodā, dienas un vakara nodaļā.
 ✓ 10. aprīlī plkst. 10.00 pirmā nodarbība (medicīna).
 LIELDIENU ATLAIDE — 10%!
Tālr. 21450, 22627.

Pārdod: akmens savācēju, frēzi, minerāl-izkaldētāju, miglotāju, Julu, GAZ-24 motoru, kombaina motoru rezerves daļām, metināšanas pusautomātu, vienasīgo piekabi, mucu uz riteniem, graudu priekštūrtāju, mucas (10 m³, 5 m³), konteineru tvērti (1 m³), kartupeļu stādītāju, sakņu smalcinātāju, graudu dzirnavas, 4 sekciju apkures katlu, pārvietojamo ūdenssūkni, traktora plaujmašīnas. Tālr. 65193 pēc 20 darbdienās, 44843 brīvdienās.

Licencēts mākslīgās apsēklošanas tehniķis VLADISLAVS SUDNIKS veic cūku un govju mākslīgo apsēklošanu. Cūkas, Ls 10, govīs Ls 5 - 6. Izsaukumus pienem katru dienu no plkst. 7.00 līdz 10.00 pa tālr. 41293.

Svētku dienās autobusu grafikā būs izmaiņas.
Izziņas pa tālr. 22000.

Laivu un individuālo zvejnieku reģistrācija, zvejas licenču izsniegšana Preiļos, Paulāna ielā 1a, 22. aprīlī, 8., 15. maijā. Līvānos, Dzelzceļa ielā 19, 15., 29. aprīlī, 6. maijā no plkst. 10.00 līdz 14.00.

Pērk kāpostus. **Tālr. 21357.**

Lai veicinātu pilsoniskas sabiedrības veidošanos Latvijā,

izsludina projektu konkursus Latvijas nevalstiskajām organizācijām (NVO).

Konkursu mērķis ir atbalstīt nevalstisko organizāciju attīstību, piešķirot līdzekļus to administratīvajiem izdevumiem (darbinieku algām, telpu īrei, biroja un komunikāciju izdevumiem).

- Dotāciju programma struktūras attīstībai jaunajām NVO. Dotācijas varēs saņemt jaunas, pēdējo trīs gadu laikā reģistrētas nevalstiskās organizācijas, kuras pašas spēj nodrošināt daļu līdzekļu administratīvajiem izdevumiem. Organizācija var pretendēt uz dotāciju attiecībā 3: 1 pret pašas nodrošinātajiem līdzekļiem. Konkursam ir 2 kārtas. Pieteikumu iesniegšanas termiņš - 1998.gada 6.maijs.
- Papildus dotāciju programma NVO projektu īstenošanai. Dotācijas paredzētas nevalstiskajām organizācijām, kuras savu projektu realizācijai konkursa kārtībā saņēmušas finansējumu no ārvalstu vai Latvijas sponsoriem. Piešķirtās dotācijas apjoms nepārsniedz 5 - 10 % no projektiem piešķirtā finansējuma. Pretendenti iesniedz pieteikumus visu gadu; to izskatīšana notiek ik pēc diviem mēnešiem. Pieteikumu iesniegšanas termiņi - 6.maijs, 6.jūlijs, 7.septembris, 5.novembris. Konkursam ir viena kāрта.

Projektu pieteikumu veidlapas, detalizēti konkursu noteikumi saņemami un projekti iesniedzami Nevalstisko organizāciju centrā, Akas ielā 5/7 - 11, Rīga, LV 1011. Konsultācijas - iepriekš piesakoties, pa tālr. 7312606, darbdienās no plkst. 13.00 - 18.00.

Pardod

Audi-80, 1979. g., labā tehniskā stāvoklī, 900 \$. Tālr. 42165, 41504;
 Austin Metro, 1988. g., četrriindu kartupeļu stādāmo mašīnu. Tālr. 23455;
 M-2140. Tālr. 22098;
 DT-75 arklu, motoru. Tālr. 57619;
 traktoru T-4 A, SKP-5 kombainu «Nīva», lauku māju. Tālr. 36642 pēc 18;
 plaujmašīnu, siena grābekli VRN-4,2, presētu sienu. Tālr. 23323;
 jaunu T-150 piekabes riepu, sūkni NŠ-50, akmens dzirnaviņas. Tālr. 37568;
 dzirnavas. Tālr. 18236;
 silikātkieģeļus, gludo šiferi. Tālr. 42544;
 miežu, auzu sēklu. Sēkla atbilst standarta prasībām. Tālr. 42710;
 kūtsmēslus. Tālr. 34503;
 sienu. Tālr. 54625;
 malku ar piegādi. Tālr. 21148;
 māju. Tālr. 22639 pēc 20;

Pērk

T-25, T-40 AM, K-700. Tālr. 8-239-54250;
 nepabeigtu māju Preiļos. Tālr. 21148;
 motorzāģi «Jonsored» vai «Husqvarna» labā tehniskā stāvoklī, ne dārgāku par Ls 70. Tālr. 10533;

Maina

Opel Kadett pret rulonū presi. Tālr. 18320.

Dažādi

Grāmatvede kasiere meklē darbu. Tālr. 23373.

Pērk papīrmalku, finierklučus mežā un mežā pie ceļa un cirsma. Tālr. 23743, mob. tel. 29-355766.

LIDZJUTĪBAS

Skumju brīdī esam kopā ar Inesi un Aiju, vecmāmiņu MARIJU smilšu kalniņā pavadot. Rušonas pamatskolas 6. un 2. klases skolēni un audzinātāji

Ak, sirmā māt! Ļauj tavā priekšā galvu noliekt Man cita nav, ko atmaksai tev sniegt. Izsakām dziļu līdzjūtību Līvānu pilsētas bērnodarza vadītājai Dzidrai Ceplei, no MĀMULAS uz mūžu atvadoties. Preiļu rajona skolu valdes kolektīvs

Kā negrib sirds ticēt,
 Ka cilvēks var tā —
 No gaišas dienas aiziet mūžībā.
 A.Skalbe
 Sāpju brīdī esam kopā ar Dzidru Cepli.
 Līvānu pilsētas dome

Laiks apstājies,
 Ir tikai sirdī palikusi sāpe.
Izsakām līdzjūtību Venerandai Caunei sakarā ar VĪRA nāvi.
 Līvānu pilsētas dome

Mūsu laiks ir tik īss,
 Mūža vēji šalc apkārt un pāri.
 Kas lai zina to brīdi,
 Kad atskanēs likteņa balss?
Skumju brīdī esam kopā ar Venerandu Cauni, pāragri no VĪRA atvadoties.
 Līvānu biokīmiskās rūpnīcas kolektīvs

Mātes darbu, mīlu, sauli
 Nespēj aizsegt kapu smilts.
Sērojam kopā ar tuviniekiem, no Zinaidas GERASIMENKO atvadoties.
 Kaimiņi

Mātes darbu, mīlu, sauli
 Nespēj aizsegt kapu smilts.
Esam kopā ar mūsu skolotāju Tatjanu Volkovu, no MĀMIŅAS uz mūžu atvadoties.
 Ārdavas pamatskolas darbinieki